

अदत्तिर्जीविकाया अभावः ॥ ३१ ॥ न पश्यन् नित्येकं पदं मृत्युना भ्याहृतं लोकमित्यनुकल्प्यते ॥ ३२ ॥ अग्नीषोमाविति अग्निर्जाठरो भोक्ता सोमो न्नं भोज्यं अहंतुततोऽन्य इति यो नु पश्यति स भावैः सुखदुः
खादिभिरद्भुतैर्मायिकैर्न संस्पृश्यते संगवान्न भवति ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ क्षौमं अतसी सूत्रमयं कुशचीरं वृणवत्तं कौशेयं कोशजं आविकं कंबलं ॥ ३५ ॥ तथा च साम्येनेत्यर्थः ॥ ३६ ॥ ३७ ॥ ३८ ॥ ३९ ॥

मृत्युना भ्याहृतं लोकं व्याधिभिश्चोपपीडितं ॥ अदत्तिकर्षितं चैव यः पश्यति स मुच्यते ॥ ३१ ॥ यः पश्यति स संतुष्टो न पश्यंश्च विहन्यते ॥ यश्चाप्यल्पेन संतुष्टो लोके
स्मिन्मुक्त एव सः ॥ ३२ ॥ अग्नीषोमाविदं सर्वमिति यश्चानुपश्यति ॥ न च संस्पृश्यते भावैरद्भुतैर्मुक्त एव सः ॥ ३३ ॥ पर्यंकशय्याभूमिश्च समानेयस्य देहिनः ॥ शा
लयश्च कदन्नं च यस्य स्यान्मुक्त एव सः ॥ ३४ ॥ क्षौमं च कुशचीरं च कौशेयं वल्कलानि च ॥ आविकं च र्म च समं यस्य स्यान्मुक्त एव सः ॥ ३५ ॥ पंचभूतसमुद्भूतं लो
कं यश्चानुपश्यति ॥ तथा च वर्तते दृष्ट्वा लोके स्मिन्मुक्त एव सः ॥ ३६ ॥ सुखदुःखे स मेयस्य लाभालाभौ जयाजयौ ॥ इच्छा द्वेषौ भयो द्वे गौ सर्वथा मुक्त एव सः ॥ ३७ ॥
रक्तमूत्रपुरीषाणां दोषाणां संचयांस्तथा ॥ शरीरं दोषबहुलं दृष्ट्वा चैव विमुच्यते ॥ ३८ ॥ वलीपलितसंयोगं काश्चैवैवर्ण्यमेव च ॥ कुब्जभावं च जरया यः पश्यति स
मुच्यते ॥ ३९ ॥ पुंस्त्वोपघातं कालेन दर्शनोपरमं तथा ॥ बाधिर्यं प्राणमंदत्वं यः पश्यति स मुच्यते ॥ ४० ॥ गतानृषींस्तथा देवानसुरांश्च तथागतान् ॥ लोकादस्मात्परं
लोकं यः पश्यति स मुच्यते ॥ ४१ ॥ प्रभावैरन्वितास्तैस्तैः पार्थिवेन्द्राः सहस्रशः ॥ योगताः पृथिवीत्यत्का इति ज्ञात्वा विमुच्यते ॥ ४२ ॥ अर्थाश्च दुर्लभा लोके क्लेशांश्च सु
लभांस्तथा ॥ दुःखं चैव कुटुंबार्थेयः पश्यति स मुच्यते ॥ ४३ ॥ अपत्यानां च वैगुण्यं जनं विगुणमेव च ॥ पश्यन्भूयिष्ठशो लोके को मोक्षं नाभिपूजयेत् ॥ ४४ ॥
शास्त्रालोकाच्च यो बुद्धः सर्वं पश्यति मानवः ॥ असारमिव मानुष्यं सर्वथा मुक्त एव सः ॥ ४५ ॥ एतच्छ्रुत्वाममवचो भवांश्चरतु मुक्तवत् ॥ गार्हस्थ्ये यदि वामोक्षे कृ
ता बुद्धिरविक्लवा ॥ ४६ ॥ तत्तस्य वचनं श्रुत्वा सम्यक्स पृथिवीपतिः ॥ मोक्षजैश्च गुणैर्युक्तः पालयामास च प्रजाः ॥ ४७ ॥ इति श्रीमहाभारतेशांतिः ० मोक्षः
सगरारिष्टनेमिसंवादे सप्ताशीत्यधिकद्विशततमोऽध्यायः ॥ २८७ ॥ (२२६) ॥ ७ ॥

प्राणमंदत्वं दौर्बल्यं ॥ ४० ॥ ४१ ॥ ४२ ॥ ४३ ॥ ४४ ॥ ४५ ॥ ४६ ॥ मोक्षजैः ज्ञानजैरद्वेष्टत्वादिभिः ॥ ४७ ॥
शततमोऽध्यायः ॥ २८७ ॥ ७ ॥ ७ ॥ ७ ॥ ७ ॥

इति शांतिपर्वणि मो० नैलकंठीये भारतभावादीपे सप्ताशीत्यधिकद्वि